

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15,-
CELOLETNO DIN 60,- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTNINO / OGLASI PO
CENIKU / POŠTMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150,-
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRA-
ČAJO / ANONIMNI DO-
PIŠI SE NE PRIOBČV-
TEJO / POŠTNINA PLA-
CANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Orjuna ostane enotna!

Veliki časi naudejo v gotovih momentih poleg njih vrednih mož tudi pigmeice, ki mislijo s kratkovidnimi in nepremišljenimi dejanji zavesti tok časa in smer rotovih v naprej določenih dejanjih. V vseh vekovih je mogoče zasledovati take izstopne pritlikavce in tako ni čudno, ako je vstal po Boži Anastasije- viču tudi v organizaciji borbenih jugoslovenskih nacionalistov inž. Ilija Čavliina v nameri zavzeti Orjuna svobodno in jasno v naprej začrtano pot v času, ko se nahaja v naitežnem hipu borbe.

Slovenske Orjune so ta čas one, ki morajo parirati naitežne udarce režima in zunanji neprijateljev Orjune, kateri se plaše njenega razvoja in pokreta nevarnega vsem javnim, tainim in zemeljskim rušilcem Države, Nacije in Dinastije. Kot take in kot naimočnejše nositelice zvišenega evangelija orjunaške ideologije izstopajo iz dosedanje rezerve smotrenja izdajstva onih nekdanjih naših drugov ki so še pred nedavnim časom sveto prisegali zvestobo in neomajno pripadnost orjunaški ideji in odločno obsojali delo onih, ki v času, ko bi bilo treba združiti vse moči v obrambo in zmago — ustvarjalo bratomorne fronte in se podajalo na zla pota odmetništva. Slovenske Orjune z boleščjo spremljajo proces, ki se je izvršil v Zagrebu. Vendar vidiš v njem samo trenutno oviro na neustavljivem nihanju Orjune, ki ima v sebi to dobro lastnost, da se bodo orjunaški red očistili do dobrega vseh onih kateri bi nas lahko enako izdali tudi v naidežljivejšem trenutku. Orjuna je organizacija discipline in reda. Zato je prva dolžnost slehernega Orjunaša, da se brezpozorno pokorava orjunaški disciplini in iznaša vse pri- tožbe in želje samo pred organiza- cijski forum, kjer je edino mesto za njih reševanje. Vsako iznašanje in- ternih orjunaških zadev pred jav- nost je zlo namerni akt proti orga- nizaciji in se mora nainamiti tako, tretirati. Kdor tega ne more poimeti in komur se upira proti tovrstni di- sciplini njegovi demokratični ali sub- jektivni občutki, temu ni mesta med nami. Bolje je, da nas zapusti preje, kakor pozneje. Orjuna borcev ga ne bo pogrešala niti nainamiti. Prešla bo mirno in s prezirom preko njega, kakor prehaja preko inž. Čavliina, ki s svojim pisarje- niem ne bo premočil niti enega Or- junaša in ga odvrnil od snuioče se fronte borcev narodnega in držav- nega edinstva, ki imajo mnogo tehtnejšega posla kakor pregovar- jati se z bolnimi ambicioznimi ose- bami.

Orjune Slovenije odbijajo od- ločno vsako vmešavanje s katere- koli strani v poslovanje vodstva celokupne Orjune in izrekajo ne- omajno voljo ohraniti dovoli drago priborjeno samostojnost in jednoli- enotnost orjunaške falange. Kdor se zanima za Orjuno in hoče imeti z njo kakršnekoli stike, slobodna mu pot do celokupnega vodstva, ki je edino kompetentno dajati smer- nice dela organizaciji. Vsak drug poizkus bo vedno skrahiral, najsi bodo njegovi rušilci še drugačne or- junaške osebnosti nego je ona v Za- grebu. Orjuna še ni nikdar odbijala tega, ki je prišel k nji s poštenimi in prijateljskimi nameni: pač pa je že neštetič sama nezvana prihitela marsikomu na pomoč in mu s svojo priznano agilnostjo prav izdatno pomagala v njegovi borbi s sovra- žniki narodnega in državnega edin-

stva. Da so jo vodili pri tej pomočni akciji samo idealni nazibi, vedo podpiri sami najbolje! Orjuna po- zna in upošteva takt ter spoštova- nje do vodstev prijateljskih grup. Pričakuje pa enakega gentlemen- stva tudi z njihove strani.

Prešli bi močje preko vsega te- ga. Bili smo izzvanji po članstvu in javnosti, ki je pričakovala od nas, da izrečemo naše stališče. Izrekli smo ga in to je:

Orjuna se ne cepi!

Orjuna je edinstvena in močna, ter ne bo odstopila s svoje poti ka- tero more hoditi samo prežeta za- upanja in globoke vere v vodstvo, ki jo mora popeljati vkljub vsem udarcem in naporom do njenega velikega cilja.

Orjuna se ne cepi! To je klic, ki navdaja slehernega slovenskega Orjunaša v neprekinjeni verigi trdnjav orjunaške ideje od viteškega Rakeka do lepega Maribora, od vročih plavžov Jesenic na do po- nosnih Brežic. Njegovemu klicu se pridružuje odmev vseh pravih Or- junašev v zagrebški oblasti, ki da- leko presegajo obupni poizkus bar- zaslenilcev in se preliva v Dal- matinskih Orjunah in oni! Bo- sne ponosne proti prestolici — Beograda, kjer se zbira izven Sa- vamaše sami pravi Orjunaši. Pre- ko vseh se čuje klic junaške Voljo- dine, katera se s svojim borbem- revolucionarnim Dobroslovom Je- vdevičem ne bo nikdar dala speliati z ravnih orjunaških poti na trnjeve steze odmetništva, kjer čaka prej ali slej vsakogar žalostni konec! Je pa to klic: »Orjuno Orjuna- šem! In ta klic ponavljamo tudi mi:

Orjuno Orjunašem!

z vsemi Jugoviči, kateri da nai kar pripravijo krste. Družba je sicer dostojno reagirala na ta psovavanja in krvava izzivanja. Prišlo pa bi gotovo do strašnega krvoprelitia, da ni v poslednjem času prihitel ogroženim na pomoč orožniški na- rednik Strancar, ki je jedva spasil situacijo po uporni borbi s Sokola- ši, ki so psovali tudi orožnike in jim grozili s persekucijami ter jih odganjali kot nepotrebne pomočni- ke ogroženim Jugoslovenom.

Ti prizori so se ponavljali še pozneje do odhoda Hrvatskih Soko- lašev, ki so menda s tem nastopom pokazali novoustavljenu Slo- venskemu Sokolu, do čem nai se razlikuje od poštenega in delovne- ga Jugoslovenskega, ki baš v tel po radičevih tako ogroženi okolici razširja zvišeno mišl ljubezni, bratstva in edinstva vseh Jugoslo- venov in globoke vdanosti do ne- govega vrhovnega pokrovitelja in brata. Obeta se po tem zgledu na Jesenicah pričetek borbe med radi- čevščino in jugoslovenskimi ele-

ment, ki pa bodo stali trdno kakor skala na priborjenih pozicijah, pri- pravljani na vsake žrtve, če bo to zahtevala potreba.

Slovenskim Sokolom na Jeseni- cah pa bodi s strani Orjune sporo- čeno, da so izvršena že vse potreb- ne mere da bodo postavljeni njeni zvesti čuvarki in v tel dosedaj še ne zanošeni postojanki, kjer se bomo lahko kmalu srečali in pogledali iz oči v oči. Videli bomo tedaj, kdo bo po tem nastopu ostal zmagovalac na bojišču in koliko je vredno srač- le perie, s katerim hoče danes Slo- venski Sokol pod sinie jugosloven- sko nebo Slovenije, ki je in bo osta- lo samo domena jugoslovenskega Sokola in nega vrednih organiza- cij. Hrvatskim Sokolom tudi sporo- čamo, da pri eventualnem ponov- nem prestopu meje njihova republi- ke vzamejo s seboj knjigo o lepem vedenju, ker jim bomo prisiljeni si- cer držati Orjunaši kako temeljito lekcijo v vedenju gostov v tujih hi- šah. S. K. B.

Ministrske izjave:

Vse je dobro ...

Dosti zlata je, dežela bogata,
glad in zlato pri nas sta si
brata.

Ni je gotovo fraze, katere ne bi čuli večkrat iz ust naših ministr- skih ekselenc, kakor je: »Vse je dobro in v redu, raz sem popolnoma zadovoljen!« Rekvizit k tej frazi je na »recht freundlich« obraz in obi- čajna slika nad intervjuom ali iz- javo. Narod poslušaj, čuje in se ču- di tem izjavam, in ministrski infor- miranosti ter resnosti.

V zemlji je vse v redu in dobro odkar je postalo narodno dobro objekt, ki ga sme uporabljati po mili volji vsak član slučajno vlada- joče partije. Poplav ni bilo, gospo- darstvo v vseh panogah cvete, kar najlepše. Hranilnice že skoro ne sprejemajo več vlog, ker jih ni- majo komu posoditi. Denaria je na razpolago kolikor si ga kdo poželi proti minimalnim obrestim. Uvoz- na in izvozna trgovina zaposluje ta železnice in broderski park do nai- višje kapacitete. Brezposelnost je pojem, ki ga poznamo samo iz č- tanja tujih časopisov. Prosveta prodira zmogovito v zadnje skipe- tarsko selo, kjer bivši kačaki in iataki pušijo čibuke ter marljivo študirajo abecednike. Prometna sredstva so na višku in železniške nesreče so redke, kakor prestopna leta. Parlament dela noč in dan, da narodni očetje kar očividno pešajo

pod težkimi bremenih državnih skr- bi in del. Pred nami sta sedaj sa- mo še Anglija, Francija in severna evropske kraljevine. Vse druge evropske države pa smo že zdav- nai prekosili in pustili z mihirovimi konservativnimi uredbami daleč za nami.

Tako nekako vsaj bi si mislil sleherni, ki bi spoznaval prilike Jugoslavije samo iz besed in govo- rov njenih velemožnih ministrov, državnih tainikov, podtainikov in ostale plejade sporazumaških na- rodnih običnih poslancev.

V resnici izgleda na prvi po- gled, ko se človek ozre malo po- zorneje po prilikah v naši zemlji, da je v njej spričo korupcije in si- filitičnega partizanskega demokra- tičnega parlamentarizma že skoro zamrl čut poštenja, časti in studa. Lenoba, budalost, tromost, desor- ganizacija, neznanje in razmetava- nje, to so činitelji, ki so sedaj glav- ni znaki našega dobrega in ugled- nega gospodarstva. Porodičarstvo in čaršila slavi svoje trijumfe za- jeno z albansko upravo. Narod na stoji na strani brezmočen in pre- križanih rok opazuje kako se si- stematično uničujejo vse one te- kovine, katere je stekel državi s tolikimi žrtvami in kako izginevajo

Divjanje Hrvatskih Sokolov v Sloveniji.

Jesenice ob Savi, 24. avg. 1926. Zadnji izpadi in krvavi poboji, ki so bili povzročeni direktno ali indirektno po članih Hrvatskega Sokola v Primorju, Kaštel Starem in osobito še v Sremski Mitrovici, o katerem prinašamo na drugem mestu detajlno poročilo, so v naši javnosti dovolj poznani. Izgleda pa, da nameravajo ti zatočniki bivših avstrijskih oficirjev prenesti svoje delovanje tudi v Slovenijo, kjer se jim je posrečilo s pomočjo sloven- skih radičevcev ustvariti nekakega Slovenskega Sokola, ki naj bi pod- piral separatistične razdvajalne ten- dence Hrvatskega Sokola. Prvi to-

vrstni izstop se je vršil v nedeljo na Jesenicah ob Savi, kjer je po- stala mirna Velikodolinska fara na- enkrat prizorišče divjanja pobe- snih Sokolašev, ki so imeli veselico na vrtu Milivoja Petaka, trgovca na Jesenicah z namenom da mo- ralno podoro ustanovitev samostoi- nega Slovenskega Sokola, ki bi mu načeloval baše g. Petak ali Alfred Stine, pisar v tovarni palic v Bre- gani, rodem neke iz Kočevja.

Ker je narod prezirno motril na- stop teh separatističnih Sokolov, so se ti močno liutili in iskali prilike, da se primerno revanžirajo. Nudila se jim je pri g. Francu Brataniču,

trgovcu iz Jesenic, kjer je bila ta čas zbrana večja družba zavednih Jugoslovenov, sestojeca iz grai- ščinskega nadšumarja, njegove so- proge, učitelja, nekaterih jeseniških trgovcev in članov Sokola Jeseni- ce ob Savi. Tu so pričeli Sokolaši z golimi sabljami in samokresji ter dejansko ramili z golo sabljo tudi so- progo nadšumarja na roki. Podrli so ograjo trgovca Brataniča in psovali navzoče z Jugovranci, or- junškimi vravoli. Psovali Jugosla- vijo, državo in proglasili, da ni več daleč čas ko bodo popolnoma za- vladali v tej zemlji ter obračunali

penjenja in bede onih, ki so romali preko Krfa na otok Smrti ali na na makedonsko fronto.

»Tamo daleko, kraj plavog Dunava...«

Daleč si domovina in vendar te čutim ter slutim v slehernem trepu- tu zefira vejočega z morja in naj- manjši pedi kaštelanske zemlje. Si- roko si se vrgla preko meja in da- nes te ni več samo pod Triglavom ski Kaštelanščini, ponosni Bosni rajski Kaštelanščini, ponosni Bosni in tužni Makedoniji, kjer poješ mi pesem veselo vso. Slutim veličino naše ideologije in spominjam se be- sed Franceta ob priliki protestnega shoda v Mestnem domu, ko je za- klical:

»Orjuna! Tvoja prva naloga bo- di razmakniti meje ozkih obzorij, ki se končavajo za Slovence doslej pri Sotli in že tostran Karavank. Raz- makni jih do plavega Jadrana in šumnega Vardarja in glej, da ne bo več daleč čas, ko bo Srbiju istra to, kar mu je danes krvava Makedoni- ja in ko bo slehernega Slovenca za- pekljo v srce sdomin na Skader, ta- ko, kakor ga peče žalostna bridka misel na Gosposveto.«

Mislim na te besede in čutim v sebi, da je Orjuna izvršila z njehi-

mi skromnimi močmi že veliko na tej oporoki pokojnega Franceta.

VII.

Kaštel Lukšić. Prizor iz Kaštel novega se ponovi samo je bolj glo- boko občuteno in iskreno, ko ponu- di bratu Marku predsednik organi- zacije, močan in odločen mož, kruha in soli. Narod trpi, čaka in gleda sa- mo z zaupanjem po vseh prevarah še na Orjuno, ki si je nadela težki križ, da ga ponese v odrešenje svo- jega naroda na Golgoti, za katero pa mora priti i Kalvarija. Gledam zdravje in železno odločnost preli- vajajo se po miščastih postavah četnikov-Orjunašev ter mislim na one puhoglavce, ki na podlagi skombiniranih teorij prorokujejo smrt Jugoslovenstva ter razpad Or- june. Jugoslovenstvo je gibanje, živ- ljenska sila bodočnosti, ki bo navda- la zemljo, katero danes prežema mlitavi in strupeni partizanski duh z novo silo dela in borbe do konca ter brez kompromisov. Odhajamo in se rokujemo z brati. Zdi se mi, da segam v roke vedno borbenim Ra- kovčanom, ali Triglavanom, ko ču- jem za zadnji pozdrav »samo zovi, što pre to bolje!«

Na nebu se je utrnila zvezda in padla polagoma tla nekam daleč za Musor. Ob morju žari tisoč luči cementnih tovarnih, kjer se muči na smrt tisoče bednih Jugoslovenov, ki s svojo krvjo iz osrčja domače zemlje iztrgano tunino pretvarjajo v zlate lirske dividende laških akcionarjev, ki se ta čas zabavajo z demimond- kami po rimskih in milanskih barih, ali premišlujejo, kako bi še bolj za- robilo rod syniskih nastiriev onkraj Jadrana, kjer se je moral umakniti truli beneški lev, naletu čilega Be- lega orla. Ob cesti stoji otrok in plače. Milo steza ročico proti nam, boječe mu trepetajo usahle ustnice in proseče gleda v nas dvoje kot žamet črnih oči. Prosi kruha. Oče štrajka z drugimi v eni izmed to- varen že sedmi teden, ker so jim Italijani znižali že itak pasje plače. Dete pa plače in gladno prosi skor- jice kruha.

Da bi bil ti tu sedaj Ninčič in videl to bedo. Zapeči bi te moralo v dno srca, kakor je mene, ko sem pomislil na te in na tvojo veselo deco ob Blejskem jezeru, ki ne ve, da tam v Dalmaiciji umira deca gladu po krivdi tistih, s katerimi sklepaš ti dosmrtno prijateljske pogodbe in katerim izročuješ s tvojimi pogod-

bami to zemljo v popolno eksploa- tacio.

Kaštel Sućurac. Spominjam se sućuraške glasbe, ki nam je v Beo- građu tako ponosno svirala in vseh neštetič borb, katere mora voditi tu Orjuna z notranjimi in zunanji so- vražniki države.

Pred mestom stoji pol bataliona četnikov in pozdravlja svojega Ve- likega čelnika. Mirno in močno or- junaško in viteško doni pozdrav iz njihovih grl, ki pa se kmalu prelije v orjunaško pohodno himno, ko ba- talion maršira po sućuraških ulicah.

Predsednik organizacije referira. Poročilo je prepleteno slik borbe in odpora, ki naliči v malem celokup- nemu razvoju vse Orjune. Naciona- listi so preganjani vedno in vespo- vsod. Od 1. 1914. pa do danes divja nezakazovano nad njimi besna komu- nistično radičevska druhal in jih gnjavi na smrt. Nepristano so izpo- stavljani najrazličnejšim napadom počenši od najordinernejših psovč pa do napadov s strelnim orožjem.

16. tega meseca se je ob 22 uri vračala družba naših članov in članic v Sućurac. Ko so tako korakali mimo krčme Mate Brantičevića sta padla iz nje nenadoma dva strela in toča kamenja na naše. Slučajno se

LISTEK.

A. V.:

Dalmatinske poti.

(Dalie.)

V Kaštel novem nas obkoli mno- žica Orjunašev, s katerimi odidem v prostore Orjune, kjer pozdravlja z oduševljeno dobrodošlico br. Ve- likega čelnika Marka predsednik Orjune Kaštel Novi. Gladko mu te- če beseda in prepolen žarečega ognja ljubezni svetega fanatizma je njegov govor, ki vžiga plamene v očeh poslušajočih četnikov in osta- lih nacionalistov. Refren in konec govora: »Orjuna mora zmagati in ti brat Marko glej, da nas kmalu pozove v zbor za največje naše delo!« je razpalil zbrane do prav dalmatinsko južnjaških ovacij, ki so se stopnjevale še po Markovem go- voru.

Zunaj se je mračilo in noč je že skoro legala nad Jadranom, ko smo se vozili preko novokaštelške obale, kjer so promenirale kaštelanske le- potice in številni tujci, ki prihajajo sem na letovišče. Avtomobil drči med olivami in cipresami. Od morja pa prihajajo otožni zvoki pesmi hre-

po plačkanju modernih roparskih vitezov milijarde njegovega premoženja, kakor snež pod žarki toplega pomladanskega solca. Milijarde propadajo, zemlja gazi v vedno večje dolge. Državne blaginje so skoro vedno prazne in odskrtavajo se na račun štednje, že itak mnogo prepičljivi prejemki uradnikom, ki zastoni čakajo že leto in dan na razlike.

Vse to dobro vedo tudi naši očetje domovine in vendar prehajajo mirno preko teh kričečih dejstev na dnevi red ter si usojajo dati stereotipne izjave, da je vse dobro in v redu. Zaveda se pa teh žalostnih razmer i Orjuna, ki bo kot poslednja rezerva jugoslovenstva poklicana še prav gotovo k reševanju zemlje iz stanja v katerem so jo zavedli brezvestni partizani.

Orjuna se pripravlja na ta trenutek sama tiho in dosledno. Na vseh, ki cenijo interese države in bodočnost naroda, boli, kakor njihov lastni laž na da da priskočijo Orjuni osebno z delom na noma in ustvarjajo med širokimi masami interese za oni veliki trenutek, ko bo krenilo naše politično življenje iz sedanjih megljenih kombinacij na svetla in čista, ravna pota novega življenja. Polovičarstvo in brezbriznost napram usodi naroda bo ob tem obračunu tudi točka, ki bo pošteno poplačana onim, kateri ne morejo poimeti, da so z narodom kri ene krvi in da so izšli iz naroda za narod in da bodo minuli sedanji časi, ko poštenjaki nastradavali in ko se laž ter veleizdaja plačujeta z ministrskimi foteli in avtomobili. A. V.

Fašistovski tisk in naš kralj.

Poznana je vzorna skrb naše sosedice, da bi se na vsak način preprečila žaljenja Njegovega Velikanstva Kralja Italije, Viktorja Emanuela, ki zavzema že tolike mere, da se človek skoro boji zapisati to ime, v mislih na tiskovni zakon in njeve strahne kazni za uboge novinarje. Človek bi pričakoval po akcijah, ki jih vodi naše zunanje ministrstvo v obrambo in zaščito časti savoiske Krone, da bo tudi zanašna velika zaveznica enakovredno, ali vsaj približno postopala, kadar je govora v fašistovskih listih, o vzvišeni osebi našega Kralja, kolega časti je gotovo naimani enako sveta nam Jugoslovenom, kakor Italijanom njihovega Kralja Osvoboditelja. Laški listi pa kažejo, da temu ni tako in da vlada v tem oziru v sicer tako reakcionarni Italiji, kjer ima vlada absolutni vpliv na tisk, čisto drugo razpoloženje in da lahko misle italijanski listi vse oreje, kakor spoštljivo o našem viteškem Kralju. V dokaz temu bodi pisanje milanskega fašistovskega lista »Secolo«, ki je prinesel povsem izmišljeni vest, da namerava naša kraljevska dvojica, posetiti Opatijo in ostati v njej dalje časa na letovščini. V Opatiji se nahajalo tudi neki bivši nemški eksprinci in habsburški eksvojvode, kar je dalo spoštovanemu glasilu ekselence Musso-

lini povod, da je k tej svoji lažnavi vesti pridejal še sledeči pasus:

»Pred desetimi leti je bil Aleksander vrhovni komandant srbskih čet prežganih na artileriji Leopolda Salvatorja avstrijskega in pruskih članov Eitela. Sedaj se bodo naši zaledno na ladjanski obali. Bo prav interesantno opazovati, da li bo ta trojica, ki se la že pred leti borila z najostrejšim orožjem. Sedela sedaj skupaj za eno mizo in igrala mažong, katerega oduševljeni prijatelji so vsi trije.«

Ta članek je objavil brez komentarja tudi spoštovani list veleuglednega in največjega zunanega ministra Jugoslovenov dr. Ninčiča »Vreme«. Namesto njegovega komentarja pa nam služi tožba državnega pravdnika, ki nas je moralo pred par meseci tožiti radi razžaljenja italijanskega kralja, nova tožba radi žaljenja Njegove ekselence, poslanika Bodrera in na srmočno postopanje v zadevi žaljenja našega Kralja po nemških časopisih, ki je bilo urejeno v par dneh brez vsakih tožb teh časopisov na način, ki ni nič kaj zadovoljiv, če se primerja postopanje naših vladnih organov v enaki zadevi, kadar gre za kaznovanje namišljenih tovrstnih pregreškov njihovih lastnih sodržavljanov.

Železniški vagoni in lokomotive.

Popravljanje vagonov v privatnih delavnicah. — Stalež obrablenih lokomotiv raste.

Čuje se, da se odpošlje v bližnjem času precej stotin pokvarjenih vagonov iz naših deponij v privatne delavnice v svrhu popravil. Informirali smo se, pri podučeni krogih, kaj je na tem resnice in zakaj se te vagonne ne popravi v naših državnih delavnicah, kjer se baie ne dela, ker ni baie tozadevnih kreditov. Ponovilo se nam je, obče znane lamentacije o pomanjkanju kreditov za državne delavnice. Točnih informacij nismo dobili, za-

blizu nahajajoči orožniki so takoj pritekli na lice mesta in dognali, da je čisto brez vzroka streljal na Orjunaše — občinski biriti Pere Biočić, ki je to tudi sam priznal...

Navzlic temu Orjuna Sućurac ne klone, ampak se jača ob borbe do borbe in objemlje vedno širše plasti naroda, ki izpregleduje in se zbira jo, kot golobi pod rodnim krovom, okoli orjunaškega barjaka, čakajoči, da dozori seme v plod, ki je bil razsejan v dalje po naši grudi.

Bataljon stoji mirno kot vltio eno samo bronasto telo in posluša Marka, ki jih utrjuje v veri in nadi na veliki dan ter jim zagotavlja, da Orjuna ni mogel razpušiti in da so zaman vse nakane proti obstoju in integriteti Orjune, ki bo ostala, če tudi propada vse naokoli nje.

Odgovarja mu imenom bataljona komandant, kratko in jedrnat, iz zveznečim koncem: »Mi smo pripravljeni na vse!«

Posedeli smo še par trenutkov med vrliimi Sućurčani nato na smo odbrzeli mimo dalmatinske Venecije — Vranica, kjer je že zasidala Vranja svoj bojni steg do Splita, ki nas je zopet tako bratsko sprejel, kakor zna le ta naša jadranska prestolnica, ki upravičeno zasluži bodočnost kakršne se ji obeta po pravilni izgradnji Jadranske železnice, ko bo postala jugoslovenski Hamburg in Trst. Dal Bog samo, da bi se to čimprej izvršilo. (Konec.)

to le ponavljamo vsesplošno govoričanje, da eksistirajo v Beogradu nekake denarne skupine, ki govore, da se v državnih delavnicah ne da ništa zaradi in zategadelj je baie potrebno, da se iz državnih interesov dela na to, da se vagonne popravila v privatnih delavnicah. Tu namreč ni ostre državne kontrole in zategadelj so zarade lažje mogoče. Kakor se čuje, stanejo ista popravila v privatnih delavnicah prillčno 50 do 100% več nego v državnih. To bi bilo tudi zelo verjetno, če se zarade upoštevajo. Za popravilo teh vagonov v privatnih delavnicah pa bodo krediti na razpolago? Zakaj jih ni za državne delavnice, kjer se baie ne dela tako, kot bi se lahko?

Kaj pa bo s popravljanjem lokomotiv? Kakor čujemo je stalež pokvarjenih precej visok in da se vozimo z že zelo obrabljenimi lokomotivami. Tudi o varnosti prometa se je že marsikaj govorilo.

Stvar je precej jasna. Sedaj ne preveč popravljati, vse vleči naprej tako, da bo trenutno nastala precej velika potreba, katero ne bodo mogle pokriti državne delavnice in potem se bo moralo pod pretežno državne potrebe poslati kakih petdeset do sto lokomotiv v Adamovo ali pa kam drugam, kjer se bo dalo iznova kaj zaraditi. Kaj zato, če se izgubi iz države kakih petdeset milijonov dinarjev in državljanji trne na pomnikanti, poštenega zaslužka, glavno je, da denarna skupina v Beogradu zaradi.

Prepričanja smo, da se bo v do glednem času tozadevno za naš nacionalni blagor kaj na bolše obrnilo. Tega prepričanja smo radi tega, ker vemo, da je prešlo vodstvo zadnjih državnih ustanov že precej v roke naših domačih strokovnjakov, katerim je prid in korist naroda in države bolj na srcu ležeče nego pa zarade nekaterih denar-

nih skupin. Je še nekaj tušerodcev in protežirancev na merodajnih mestih? Očitno imajo ti več ali manj prikrito zaslonbo pri zaradnikih: brez zela odvisnih tušerodcev zaradniki ne bi prišli na svoj račun!

Spopad v Sremski Mitrovici.

Bratje Hrvati, kolajte malo in veliko!

Predzgodovina dohoda Sokolašev v Sremsko Mitrovico. — Voditelji hrvatskega Sokola — odklikovani avstrijski oficirji. — Vse spopade promovirali Sokolaši. — Napad na jugoslovenskega vojaškega kapetana in orjunaško povorko. — »Bratje Hrvati kolajte malo i veliko!«

Je že več mesecev od tega, kar je pričel delati hrvatski separatistični Sokol na to, da priredi v Sremski Mitrovici manifestacijo njegove ideologije. Poznana je stvar, da so v tem mestu na čelu separatističnega Sokola bivši avstrijski oficirji, ki so dobili t. 1914. visoka odklikovanja, ker so »herojsko izmasakrirali razorožene Timočane na Legetu. Njihova proslava bi bila udarec v obraz rodoljubnemu meščanstvu, katero te dni po iniciativi jugoslovenskega Sokola pripravlja odkritje sijajnega spomenika tem prvim žrtvam herojske osvobodilne srbske vojske na Sremskih tleh.

Barbarstvo Hrvatskih Sokolov, katere večino tvorijo bivši avstrijski oficirji, ki niso hoteli položiti prisego jugoslovenskemu Kralju, nam je poznano po pokolih v Dalmaciji in Primorju. Mi smo zategadelj opravičeno verovali poročilu, da pripravljajo za ta zlet zopet napad na nacionalne institucije, a v prvem redu na našo organizacijo.

Naša pričakovanja so se popolnoma izpolnila. Od jutra do mraka je bila Mitrovica torišče separatističnih orgij in pokoliev, pri katerih so bile razen Orjunašev ranjene tudi žene in otroci, aktivni kapetan naše vojske in končno šef policije, katerega so separatisti pretepli v zahvalo, da je z bajoneti udaril na Orjunaše, ki so hoteli osvetiti ranjene brate. S pričami smo doznali in utrdili sledeča dejstva:

1. Vse spopade pred občinsko hišo, pred vežbališčem, pred slaščičarno Kalatine in na postaji, so sprovočirali Sokolaši, bilo to z direktnimi fizičnimi napadi, ali pa z nesramnimi protidržavnimi kliči.

2. Sokoli so fizično napadli aktivnega kapetana Vukotića kličeč: »Doli jugoslovenska vojska v srbski koži!«

3. Oblgatne vzklike: »Doli srbska svintla!« »Doli Jugoslavija!« »Doli Orjuna!« »Živela samostojna Hrvatska!«, lahko potrdi na stotine prič.

Poziv nacionalistični akademski omladini.

V današnji dobi nacionalne nedoslednosti, strankarstva in demoralizacije vstaja iz zdravega jedra naroda imperativna zahteva po novih nacionalno-političnih in socialnih smereh, zahteva po novih ljudih, ki nai povedo narod iz sedanjega bratomornega plemenskega, verskega, stanovskega in strankarskega šovinizma v lenšo bodočnost narodne sprave, sloge, moči in socialne pravičnosti. Na nas mlade nacionalistične inteligente so uprte nade naroda, ki ga ne smemo varati kot to dela večina strank. Čas počitnic je potekel, v novo leto dela in učenja vstopamo in struimo se v eno družino, v kateri si izgradimo nazore in naobrazbo, v kateri ne bo osebnosti niti ambicioznih užalencev, ampak bratska sloga in požrtvovalnost pri vzajemnem težkem in odgovornem delu. Naš čas

Na srečo izgleda tako, da bo volja in delo večine poštenih ljudi kmalu odpravila zadevne nedostatke in da se bo lokomotive in vagonne pravočasno in izključno popravljalo v domačih državnih delavnicah pod strogo državno kontrolo.

4. Ob priliki sviranja hrvatske himne so se vsi Orjunaši odkrili, a ko so oni zapeli državno himno, so Sokoli odgovorili vsak pozdrav. Priče so pred oblastio potrdile kliče njihovih šefa Gvozdića: »Bratje Hrvati, kolajte malo in veliko!« Popoldne, po prvem spopadu so Sokolaši javno brusili svoje sablje v njihovi dvorani.

5. Prijavljeno in od policije odobreno manifestacijo Orjune z zastavo je napadlo petdeset Sokolašev, oboroženih s sabljami, brez obzira na žene in deco. Pri tej priliki je bilo ranjenih petnaest oseb. Niti pri tej priliki niso naši člani uporabili orožja, ampak so s palicami napadli napadalce.

6. Vsi strefi pri napadu na oficirje in naše člane pred slaščičarno ter zjutraj na postaji, so bili oddani iz sokolaških vrst.

Pred večerom so zverinsko napadli grupo otrok, a ko so jih naši člani napadli, so pobegnili v slaščičarno Kalatin.

Ko pa je ogorčeni narod demoraliziral slaščičarno, so oni kot zajci pobegnili pod zaščito policijskih baionetov. Po tem slučaju je obšlo ogorčenje celokupno mitrovaško meščanstvo, ki je počelo osovati in obmetavati s kamenjem Sokolaše. Ženske so jih z oken polivale s pomili, a otroci so žvižgali za njimi. Tekom noči je največji del Sokolašev pobegnil preko Vognja in Lačarka. Ostali so pa v ponedeljek zjutraj napadli železniškega uradnika Vešovića, našega poverjenika v Mitrovici, ki je bil na postaji v službi in so ga težko ranili, kakor tudi njegovega druga Adanskoga, ki mu je prišel na pomoč. V celem je ranjeno deset Orjunašev iz Novega Sada, Mitrovice in Rume, isto toliko meščanov oziroma otrok in okoli trideset Sokolašev. Najenergičnejše odbilamo namere radičevcev, da na nas zvale krivdo za spopade in javno izjavljamo da hočemo vedno neoziraje se na žrtve, braniti vsak napad na našo nacionalno svetlinjo. Oblastni čelnik vovodinskih Orjun: Dobroslav Jevđević.

Polom rudarskega štrajka v Angliji.

Zgodilo se je točno, kar je bilo mogoče predvidevati. Rudarski štrajk v Angliji je zlomljen in z njim tudi odločni odbor izborna organiziranih rudarskih mas Anglie. Po brezuspešnem in žalostno končanem generalnem štrajku je bil sedanji polom rudarske borbe proti angleškemu premogovnim baronom nujna in neizbežna posledica. Z njim so zrušeni vsi načrti rdečih moskovskih diktatoriev ki so ob pričetku angleške rudarske stavke prorokovali pričetek svetovne proletarske revolucije in videli že predvečer vsesilne proletarske diktature. Komunistični sanjači in brez-

glavi delavski voditelji so s tem žalostnim izidom zadobili zopet nov težak udarec, ki jim bo prizadejal še marsikatero bridko uro. Delavstvo, ki jim je sledilo v tej borbi slevo in s polnim zaupanjem, izpregleduje in spoznava, kako grdo je bilo varano in izigrano v tej borbi.

Kakor vedno je padel tudi tokrat najtežji delež vseh zlih posledic te stavke na najnižje plasti rudarskega proletariata ki so vodile borbo do sedaj z naravnost obudovanja vredno vzdržnostjo. Poleg nepregledne materielne škode so posegle posledice stavke i v same rudarske organizacije, ki so na ro-

Kupujmo in podpirajmo izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

bu pričetka razpadanja. Rudarski sindikat, doslej absolutni gospodar rudarskih mas je popolnoma brezmočen napram separatnim izstopom rudarijev posameznih premogokopov, ki sklepajo z lastniki premogokopov posamezne pogodbe. Z njegovim ugledom je padla tudi vsebina njegovih pred stavko močnih blagajen na nič, ki se ni mogla prav nič pomoči z bogatimi pošiljavami kremelskih črvoncev.

Naše stališče napram delavstvu je poznano. Bili smo in ostanemo vedno njegovi tihi simpatizerji in pomočniki v njegovem pravičnem boju proti močnim ter silnim. Odo-bravati pa ne moremo njegovega slepega zaupanja v razne konjunkturiste in špekulante, ki ga tolikokrat po nepotrebnem spravljajo v boji in stavke, iz katerih prihaja potem zbito in poraženo kakor sedaj v Angliji, ki je v celoti pretrpela nepopisno škodo vseh industrijskih gran. Borba s kapitalom je v sedanjih časih zelo opasna stvar in treba jo je prele temeljito premisliti, ker je mnogo racionalnejša taktika praktičnega uvaanja raznih socialnih reform, praktičnega odpravljanja bede in organiziranja mas v nacionalno navdahnjenih enotnih brezpolitičnih in nekonfesionalnih organizacijah brez po slavi in denarju hrepenečih voditeljev, ki samo obhlučljajo povesti proletariata v obhlučno deželo. I. T.

Računski stroji.

THE REX CO., Ljubljana.

Tihotapstvo Orlov na Rakeku.

Rakek, 26. avg. 1926.

Ne malo pozornosti vzbujajo že dalje časa afera tihotapstva s strani Orlov na Rakeku, ki je dvignila ob meji mnogo prahu. Stvar se je odigrala namreč na sledeči način. Nekaj članov sportnega društva »Orel« na Rakeku, ki stoji v bližnjih vezeh z istoimenskim telovadnim društvom je sklenilo nabavo sportnih dres v Postoini. V ta namen je odpotoval eden njihovih prijateljev v Postoino in tam tudi nakupil drese, s katerimi se je nato odpeljal v Jugoslavijo, kjer pa se je odigral sledeči prirešen dohodek: Mož je namreč malo pred postajo zmetal drese skozi okno in se predstavljal carinskim organom brez uvožene robe. Malo razburjen radi svojega dela je na nagovor carinskega organa odgovoril s »Si«, kar je ta kvitiral s primerno opazko. Ta italijanski odgovor je čul tudi nekdo izmed sopotnikov, ki je carinskim organom javil, da je omenjeni gospod nedaleko pred kolodvorom metal neke predmete iz vlaka na spodaj ležečo cesto, kjer so čakali trije neznanzi na kolesih. Takoi uvedena preiskava je nazlo razkrila zadevo, ki se je izkazala kot prosto tihotapjenje dres po štirih tedanjih članih omenjenega športnega društva, ki so bili za to tudi primerno vsak posebej nagradeni po strogi določbah carinskega zakona.

Orjunaši smo močno radovedni, kaj bodo storili sedaj s temi možmi v slovenoborskih organizacijah kateri člani so imeli toliko govoriti ob priliki aretacije in obsodbe Kukca. Pri katerem so našli samo vtičljeno robo in kateremu ne more nihče reči, da je sam tihotapil robo, neva samo nasedel v svoji revščini in kratkovidnosti drugim, ki so ga grdo izrabili. Orjuna je navzlic temu Kukca, ki je bil gotovo eden njenih najbolj zaslužnih članov in odklikovan z njenim skoro najvišjim odklikovanjem vrgel iz svojih vrst ter ga prepustila njegovi težki usodi. Videli homo sedaj če bodo tako rigorozno postopali s svojimi člani tudi oni, ki so se doslej vedno izprsovali kot najpoštenjši in najdostojnejši državljani in čuvvari okrnjenih slovenskih meja. O. R.

Jugoslovenstvu ni na procenite. Človek more biti čista Jugosloven, ali pa separatist.

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s pravim Franckom vas zamore stalno zadovoljevali.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Primorsko pismo.

VIII.

Promet v tržaški luki. — Obisk ministra Ciana. — Razmotrivanja Scipia Slataperia.

Tržaški italijanski listi trobilo po navadi, da se dviga promet tržaške luke od vojne sem od leta do leta. Sedaj pa je tržaška trgovska zbornica objavila statistične podatke o prometu tržaške luke v mesecu juliju letošnjega leta. Iz teh podatkov je razvidno, da je promet tržaške luke v letošnjem juliju napram prometu v juliju lanskega leta padel za celih 894.99 kvintalov. Skupno je v prvih sedmih mesecih tega leta promet tržaške luke napram prometu v isti dobi prejšnjega leta padel za 4.779.228 kvintalov. To padanje prometa v dobi, ko se vse luke Italije in seveda cele Evrope z naglimi koraki približujejo svojem položaju izza predvojnih časov, zna postati za bodočnost Trsta zelo usodopolno, ker kažejo vsi znaki, da je rimski vladar skrb za Trst le postranska stvar in da il ležijo Benetke in Zeneva dosti bolj pri srcu. In še za tiste drobtine, ki jih dobi Trst od bogate oblozene mize rimske vlade, se morajo gospodje na tržaškem magistratu zelo potiti ter trobiti v fašistovski rog boli glasno kakor sam Mussolini.

4. t. m. je prišel v Trst prometni minister Ciano, ki ga je povabilo ravnateljstvo »Lloyda« za slavnost ob priliki splovitve ladje »Remo«. Minister Ciano se je pri tej priliki ogledal prosto luko, javna skladišča in pred avtom odhodom stopil tudi v palačo pošte, kjer je imel govor na zbrane poštne uslužbenke. V jedru svojega govora je minister rekel poštним uslužbenkam, da morajo vzljubiti mater Italijo. Če pa tega ne morejo, da naise kar

podajo preko državne meje drugam. Čudno je to, da minister izreka stavke, ki se podajajo le kake-mu fašistovskemu agitatorju. Vendar pa izhaja jasno iz njegovih besed, da so mu na tukajšnje pošto privandrani Sicilijani napolnili ušesa z neutemeljenimi podtikalnimi škodo tržaških uslužbenecv le, da bi jih prisilili k izselitvi ter si tako zagotovili kruh sebi.

V zadnji številki revije »Bibliografija fašista« obkroži nek gosp. Santangelo recenzijo političnih spisov Scipia Slataperia. Rodom iz Trsta se je boril med svetovno vojno kot dobrovoljec v italijanski armadi in je bil za svojo hrabrost tudi odlikovan z zlato kolono. O njem pravi Santangelo, da je bil prepričan, da je problem Slovanov v Juljski Krajini realni problem, da so popolnoma zgrešena mnenja tržaških italijanskih politikov, ki v svrhu laškega zatiranja Slovanov kričijo od dneva v dan, da je bil problem Slovanov v Trstu umetno ustvarjen od Avstrije. Dokaz, da temu ni tako, je, da obstoja še vedno problem Slovanov, med tem ko Avstrija že več let gnije v grobu. Ni se mogel na Slataperi v svojih spisih držati do konca take objektivnosti, ker je kmalu zašel v naziranje svojih sovratnikov, ki smatrajo od nekdanj Slovanov Juljske Krajinke za privandrane barbore. V resnici je Slataper ponovno izrazil prepričanje, da ima italijansko plem vse potrebne pogoje, da asimilira privandrane barbore, ki imajo postati vključni tuji krvi, ki se pretaka po njihovih žilah, najčistejše veje na debilu italijanskega naroda.

Dopisi.

Tvrdba Zalta in Žilic v Ljubljani. Prejeli smo: Opazil sem, da tvrdba z železno Zalta in Žilic še vedno ni odstranila iz izloženega okna samonemško tiskane lepake, čeprav je bila na netaktnost že opozorjena po časopisu. Naj le še napreduje izjava, dokler bo to šlo: moje podjetje ne bo kupilo odslej ničesar več v tej trgovini.

Z Bleda nam sporočajo, da gotovi naši diplomati z veliko vne-mo konverzirajo v blaženem Dan-

televem jeziku s kolegi drage in mile nam Italije. Blejci tudi izražajo svoje začudenje nad že več kakor prijateljskimi odnosi med omenjenimi gospodi. Mi se vsemu temu prav nič ne čudimo, posebno če pomislimo, da so bili nekateri gospodje vneti italofili, ko so se hodili po Parizu in debatirali po Avenue de l'Opera s »Corriere della sera« v roki v mili italijanski in v hodili obdovaj v italijansko restavracijo »Zucco«.

Naš pokret.

DOPISNIKE posameznih organizacij po deželi opozarjamo, da prično zopet z dopisovanjem v list. Gradiva za dopise je dovolj in pokazati je treba, da še vedno pazi budno oko jugoslovenskega nacionalista nad posameznimi predeli naše zemlje in da so bili zmanj napori onih, ki so hoteli z uničenjem Orjuna zatreti nad njimi se pojavljajočo nepristransko in strogo nacionalističnih vidikov vodeno kontrolo. Dopisi na naj bodo točni in absolutno zanesljivi. Obsegajo lahko vse dogodke in vsakdanjega življenja in opozarjamo samo za na pred časom razposlano okrožnico vsem našim zaupnikom in poverjenikom. »Orjuna« mora biti ogledalo našega občutja in dela med narodom!

Orjunaška zmaga pri občinskih volitvah v Teznu. V nedeljo, dne 22. t. m. so se vršile na Teznu občinske volitve. Udeležba je bila razmeroma mnogoštevilna. Postavljenih je bilo kar 6 različnih list, izmed katerih pa je dobila relativno največ glasov Narodna lista, ki je dobila 49 glasov, na ne malo tezo združenih socialistov in klerikalcev, ki so pri vsej ljubezni do proletariata dobili samo 17 glasov. Vsa ogabna agitacija sovražnikov Orjuna ni prav nič zalegla. Budili so iz smrtne spanja Faki-

na in agitirali z njim na vse kriplje. Pomagalo ni vse skupaj nič. Ljudstvo je šlo mirno preko te agitacije in dokazalo, da mu je že dovolj sporov in brezumnega sovražstva ter da želi pričetek resnega narodnega, gospodarskega in socialnega dela. Neumorni Orjuni Tezno iskreno čestitam k uspehu njene marljivosti, ki ji brezglave opazke »Slovenca« ne bodo prav nič škodovale.

Živel sodišče. Pretekli teden se je vršila v Splitu razprava proti glavnemu uredniku »Pobede«, br. Ciro Čičin-Sainu, radi nekega napisa o zunanji politiki in netunskih konvencijah. Tožbo je zastopal državni pravdnik, zagovornik pa je bil br. dr. L. Leontić. Senat je po kratkem posvetovanju odročil br. Čičin-Saina in dokazal, da pri sodišču preneha vsemogočnost nabolišega zunanjega ministra Jugoslovenov.

Dobrovoljska Orjuna v Stari Kaniži razvije tekom prihodnjega meseca svoj bojni prapor s posebnimi svečanostmi, pri katerih bo sodeloval velik del vojvodinskih Orjun.

VSE DOLŽNIKE ORJUNE opozarjamo, da so pri volitvah na čerkovni urad poslužnec še vedno poštini položnici čekovnega računa 13.337, ki je pod zaporo. Opozarja-

mo torej plačnika naj pri volitvah dobro pogledajo položnico in se poslužujejo samo tistih, ki so glase na »Orjuna«. Upravništvo št. 13.188.

Za ponešrečenega brata Rudolfa Kokalja, uslužbenca tvrdke K. & R. Ježek, se je nabralo v krogu Orjunašev 203.50 Din.

Kronika.

Netočna poročanja. V sobotni številki preteklega tedna je prinesel »Slovenski Narod« tudi krajsko notico o sporu v Orjuni, ki je iz zvenela v trditvi, da je bil br. predsednik dr. Ljubo Leontić zadnje čase večkrat pri g. Stipici Radiću. K tej informaciji »Slov. Naroda« izjavljamo, da je ta pasus povsem neresničen in izmišljen. Čemu je potrebno tovrstno operiranje proti avtoriteti našega vodstva od strani, sicer vedno poštenega in objektivnega »Slovenskega Naroda« v resnici ne vemo.

»Orjuna« hvali velika župana je konstatiral k našemu zadnjemu članku »Narodni dnevnik« in išče po starem našem običaju v tem neke posebne namene, aludirajoč pri tem na razpust. Pripominjamo k njegovi beležki samo to, da nas je vodila pri pisanju onega članka sama reakcija na izpade g. Radića in Korošca proti velikima županoma radi njune politične pripadnosti. Ker se »Narodni dnevnik« dobro razume z delom radikalov, lahko povpraša pri njih, kako kaj misli o slovenskih velikih županah, oni ali notranji minister. **Morda bo našel v njegovih in naši sodbi celo kako sličnost.**

Italijani in razpust Orjuna. Radikalno časopisje je z veliko odločnostjo nastopala proti našim točnim informacijam, da je bila razpuščena Orjuna po intervenciji Italije. »Samouprava« je prinesla v obrambo proti tej ugotovitvi cele kolone člankov, ki so izzveneli v klicu, da ni imela velika zaveznica niti polna o razpustu Orjuna in da je bil ta izvršen samo radi spopada v Prešernovi ulici. Dejstva govore drugače. Eno teh deistev je tudi sledeča epizoda:

Nekak dober teden pred razpustom ljubljanske Orjune se je mudil v Beljaku eden naših prijateljev, ki je slučajno tudi poznan z beljaškim policijskim komesarjem. Po daljšem pogovoru je ta prešel na Orjuno in dejal: »V prvih dneh drugega tedna pa bo razpuščena Orjuna! Sai tako so nas obvesili Italijani!«

Omenjeni naš prijatelj računajoč na ponos naše vlade se je skoro pridružil, da do kaj takega ne bo prišlo in da Orjuna ne bo razpuščena. Par dni pozneje pa je imel priliko spreteti v svoje roke uradni akt o razpustu Orjune in spoznal, da je v tej zemlji že zdavnaj izginil oni odločni ponos, ki leta 1914, ni dovolil niti močnejši Avstriji vmešavanje v notranje zadeve male Srbije.

Sramota. »Edinost« je dne 17. t. m. poročala pod naslovom »Kresovale tri devotke...«, da so bila v Ajdovščini obsojena nekatera dekleta, ki so ob kresu dne 24. junija t. l. zapela nekatere pesmi, kakor n. pr. »Venček na glavi se« in dr. Radić je bil ta dekletaobsojen na do tri mesece ječe, češ, da so — tako se glasi v razsodbi ajdovske sodnije — pela protidržavne pesmi. Ali bomo za to razsodbo odlikovali sodnika, ki to je izrekel v znak prijateljske zahvale in simpatije tudi z redom Sv. Save I. klase?

Mirotni Radićevi zbori. Zadnje čase postajajo zbori moža iz rube vedno zanimivejši. Dočim je vladal na njih še pred letom dni absolutni mir in disciplina, postajajo sedaj pravcate vojske, kjer po navadi najkrajšo povleče žandarmerija, ki mora z nasajenimi baloneti nad narod. Zadnji tovrstni tragikomni nastop se je vršil v Tuzli, kjer je Radić grdo izrazil Krono, ko je dejal, da pomeni klic »Živel sporazum!« — »Živel kralj!« Sicer pa se je možu njegov jezik po poročilih časopisov močno zatikal,

ko je moral med govorom požirati na stotine grenkih od demonstrantov, ki so ga pošilali v rupe! Demonstracije se seveda zopet zakrivila nesrečna Orjuna, ki je pričela sedaj galamiti že po Bosni ponosni, kjer je ni mogoče zmetati v morje, ali razpustiti na zahtevo Italije, kakor v Sloveniji. Čudo nevideno pa je hotelo, da je poznani Radićev zabodel pri teh demonstracijah Nikićeva Josića in mu zadal štiri smrtonosne rane. Še večji čudež je to, da tega krvoprelitja ne pripisujejo mirotvorci na račun demonstrirajočih Orjunašev proti katerim je dirigiral g. državni podtahnik dr. Perner orožnike z nabiti puškami in nasajenimi baloneti, ki pa so navzlic njegovim ukazom povsem zadovoljno uradovali!

»Za prihod maršala Cadorna« v Trst se je mesto odelo v praznično obleko, da pokaže tako svoje priznanje visokemu gostu...

Spominjamo se pa mi še na drugo praznično odevanje Trsta, ki je sledilo po vsaki Cadornovi soški ofenzivi in njegovih neuspehih krvavih poizkusih pokloniti Trst matri Italiji. Zdi se nam samo, da so tedaj Tržani vse radostneje odevali v črnožolte barve svoj Trst, kakor danes, ko pozdravljajo Velikega heroja in histerično nenadkrilivega zmagovalca pri Kobaridu, kjer bi mu morda mogel biti s svojo večšino kos samo še kak Nurmí.

Na zadnji strani orloščatemo pravek Vevških papirnic v zadevi našega zadnjega članka, ki ga objavljamo, najsi bi ga loko vrgli v koš, ker ne odgovarja zahtevam tiskovnega zakona. Stojimo namreč na stališču, da so v našem listu vedno odprte kolone tudi nade-nim, kar omogoča obojestranske informacije in objektivni pogled na tretirano snov. K stvari pripominjamo še, da so bili v ponedeljek gojenci vojaške akademije ponovno v Vevški papirnici, kjer so jih to pot prav prijazno sprejeli.

Zgodovinsko panoramo svetovne vojne namerava izvesti jugoslovenski rojak, novosadski profesor g. A. Bocarić. V ta namen se je obrnil sedaj na Italijo, kjer potuje in razlaga svoj len načrt, ki ima namen predložiti Sloveštvo vso grozo vojne. Kakor želimo idealistu g. Bocariću popolni uspeh, tako pa dvomimo močno, da ga bo dosegel v tisti Italiji, kjer je danes absolutni gospodar krvoželjni tiran, ki se ne straši niti najpodejših zahrbitnih umorov, ki se je obdal s pomiloščenimi kriminalnimi tipi in ki pripravila s svojimi črnimi banditskimi hordami novo nesrečo in krvoprelitje po Evropi, strašnejša od onih Wilhelma II.

Italijančenje se je poleg nemškutarjenja tudi močno razpaslo po ljubljanskih ulicah. Imeli smo priliko že ponovno intervenirati. Posebno v zadnjem času. Ker pa se nekateri gospodje in spoštovane dame vznemirjajo radi tega in se sklicujejo na takf. jih s tem javno opozarjamo, da se ne bomo z njimi samo orjunaško razovarjali po javnih prostorih, nego podvzeli še odločnejše mere! Orjuna bedi tudi nad deli onih, ki za zoprtimi vratmi prodajajo in izdajajo svoj rod onim, ki bi radi oropali vso našo zemljo in zaslužili njen rod.

Licemerji. Najkarakterističnejša lastnost vseh naših sovražnikov je brezprimerno licemerstvo pri obravnavanju vzrokov in posledic raznih spopadov med nahujskanci in Orjuno. Posebno se je to izkazalo zopet ob priliki zadnjih žalostnih dogodkih v Kaštelu Novem, kjer so po Radiću nahujskani radičevci sramotili Orjuno in izzvali spopad,

v katerem je izdihnil eden Radičevcev. Vsega krvoprelitja se seveda zopet kriva samo Orjuna, ki se il hoče ubijanja Hrvatov, najsi je notorično deistvo, da je doslej padlo v borbi z njo najmanj pripadnikov hrvatskega plemena in da so baš Hrvati Orjunaši jedro te bojne organizacije. Ker je slučajno nastradal eden poznanih zagriženih nasprotnikov Orjune, prelivajo zagrebški farizeji cele korite črnila in slikajo brunne njihove sobrate kot najmlajše ljubnejske ovčice, ki so predane na milost in nemilost divljanju Orjune. Istočasno povsem mirno prehajajo preko raznih umorov in ubojev, ki niso žalibože baš redki med mirotvorci in katere so izvršili vsi drugi nego Orjunaši.

Brata Žica, oblastnega čelnika splitske oblasti Orjune so aretirali radi neke prijave, v kateri je bilo navedeno, da je on sodeloval pri spopadu v Novem Kaštelu, kar da je izpovedal pokorni radičevce. Ta krvava izjava umirajočega radičevca absolutno ne drži, ker je bil br. Žic ob času spopada na čelu sprevoda in ni imel o njegovih težkih posledicah še po spopadu dalje časa niti pojma. Enako so tudi ostali aretirani bratje povsem nedolžni, kar bo nepristransko sodišče gotovo v kratkem utrdilo in utemničene brate izgnustilo na svobodo.

Nemški naslovi skladb. Pri igranju orkestra v kavarni »Emona« razdelje gostom brošure z repertoarom orkestra, kar je prav lepo in priporočljivo. Nerazumlivo je to, da so vse nemške skladbe vnešene s popolnimi neprestavilnimi nemškimi naslovi, kakor tudi nekatere drugojezične z njihovimi originalnimi naslovi. Spoštujemo i mi izvrstnost, vendar smo mnenja, da s tem razodevamo zelo našo preskromno poniznost, v kateri menda mislimo, da ni mogoče primerno prestaviti v slovenščino naslova kakega: »Bulvarenblut« ali slične skladbe. Slovenščina je že tako gibek jezik, da se da v njej še kaj težjega prestaviti, nego kak naslovčič, katerega masnih produktov dunajske sla-gorske in valcerske fabrike. Ako te ne zmore ona iara gospoda, ki je še po očeti čisto slovensko seliškega porekla in ki jo danes pozablja namenoma pa ni naša dolžnost tem izgublencem na ljubo zanemariati rodni jezik in se posluževati manir umestnih v Ljubljani morda leta 1848.

Častilec mase in demokracije. Dočim obračunava polovica sveta zelo odločno in na globoko s prividi gnile demokracije, njenega neboljenčaka paraličnega parlamentarizma in češčenjem golih mas pa vstajalo med nami ljudje, ki vidijo v sedanj brezupni situaciji edini spás v demokraciji in masah. Mase volitcev in njih topoglavno manipuliranje z volilnimi kroglicami, to je ideal, ki je dal radikalom 80% vseh občin v absolutno vlast. In kaj je vendar ta toliko oboževana masa? Orjak brez mozga, brez trohice pameti, glup kakor noč in predan vsem mogočim čutom, ki ga zamorejo tirati iz skrajnosti v skrajnost. Večno orožje v rokah Brutov in Antonijev, kdor mu nač. bolie prija v njegovih najnižih instinktih. Dovolj je bilo že klasičnih dokazov njene popolne nesposobnosti in njene cene je danes vreden vsakdo, ki še veruje, da bo pri sedanj pokvarjeni politiki zaslula zvezda spása izza volilnih skrinic in po dežju gumijevih kroglic poklonitvenih v zaupanje komurkoli. Številka je sama, materija in ne pomena prav nič več kakor vsoto.

»Orjuna« bi tudi rad razpustil poznani najstarejši zagrebški tednik »Čujmo«. V interesu državnega ugleda, državno - obrambne moči, civilizacije in javnega reda zahteva celo, da se raztegne nad Orjuno Obznana. Kakor nas sicer veseli zanimanje »Čujmo« za obstoi naše organizacije, tako pa mu odločno svetujemo da preneha čim preje s takimi neslanostmi. Obznana bi žc-

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, teposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. - Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema. Ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

teli nad Oriuno, da bi pobesili še tisti nar preostalih jugoslovenskih nacionalistov, kar jih je izšlo napol mrtvih iz svetovne morije, ali pa vsaj niene pobornike do zgledu moža iz rupe pogladi v rupe! Prepričani bodite pa že danes, da pri vseh žalostnih razmerah, ki so zavladale v naši veseli zemlji, nikdar ne bo

nihča. Izvatal nad nami Obznane. Proglasite nas lahko Obznanašem, ne boste pa nas zajedno s komunisti in sami nikdar videli v isti vrsti, ker smo se v letih borbe za svobodo in uveljavljanje dobrih privadili tudi bivanja pod milim nebom v zelenih šumah in lamah naše od Vas tolikani gnanih zemlje.

Smo pač modrejši od Švicarjev, ki so navzlic temu, da tvorijo prebivalstvo njihove domovine trije različni narodi, vendar ohranili enotno ime za državo. Mi pa smo en narod! Državno ime pa seveda govori o različnih narodih in zbuja neprestano zaprepačenje inostranega sveta ki ne more razumeti logike botrov in stvariteljev imena radostne SHS, katero proti volji in uradnim ukazom njegovega velikega diplomata brez patosa imenuje samo — Jugoslavija.

Grške revolucije. (Atene, 18. avg.) »Papanastasin, bivši ministrijski predsednik je bil aretiran in izgnan na podlagi dekreta diktatorja Pangalosa.«

(Atene, 22. avg.) General Kondilis je izvršil državni udar in dal aretirati ter zapreti generala Pangalosa. Postavi ga s celo vlado pred vojno sodišče.

Vedno holi iskrena in očitna postaja bratska vzajemnost med našo kraljevino SHS in Italijo. Najboljši dokaz za to je solidarnost, s katero preganjata naša in italijanska vlada jugoslovenske revolucionarne organizacije. Na naš razpust in zapiranje Oriunašev v Sloveniji, je odgovorila visoka italijanska vlada z ljubeznivim razpustom in preganjanjem organizacije jugoslovenskih učiteljev na njenem ozemlju. Verujoči, da tolačim čustva cele zemlje, sem ob tej priliki izmenjal brzojavne simpatije z g. Mussolinijem. (Iz neobjavljenega intervjuja Momčila Ninčiča).

Ulice zagrebške in trgi še vedno nosijo po enem letu sporazuma abecedne nazive, na katere se že živ krst več ne razume. Z ukinjenjem republikanstva med mirovtorci bi se lahko prešli zagrebški mestni očeti k imenovanju ulic stolnega belega Zagreba in izbrisati sramoto iz onih dni, ko je blodilo hrvatsko ljudstvo za svojim slepim voditeljem. Menda v dosedanjih pasivnosti ni iskati kakšnega specifičnega namena ali celo pričakovanja, da se orientacija čutarizipilca ponovno izpremeni, kar bi odgovarjalo sedanjemu abecedarskemu poimenovanju zagrebških ulic.

Ultimatum Radića radi Oriune je padel v vodo in se izkazal zopet kot prazen humbug, kakor že toliko njegovih slovesnih napovedi. Lahko je govoriti, Ultimate staviti na je težja stvar, ki je doslej v izvedbi velikega eksrepublikanca še vedno skrahirala. Ob tej priliki je imel, kolikor nam je znano, stari varalec samo priložnost čuti da je silobran dovoljen tudi Oriunašem, čeravno proti do njegovih govorih naščuvanim radićevcem.

Vollni golaž. Sedi v Diordiolu pijan človek in računa: za pokonega Životića 30 Din, za pokonega gazdo Tasa 25 Din, za preminulega izvoščka Mito 20 Din. Našteje tako mož deset mrtvih in okoli 400 Din dohodkov in konča svoj monolog z vzdihom: »Lepo bi bilo, če bi bile vsak dan volitve in če bi imeli radićali vedno pare!«

Anekdotični tipičen dokument vrednosti današnje oboževane demokracije.

Naročajte „Pobedo“!

Sramotne razmere v vevških papirnicah.

Popravek.

Ljubljana, dne 19. avg. 1926.
Gospod
Jože Špan, odgovorni urednik
lista »Oriuna«
Ljubljana.
Učiteljska tiskarna.

V smislu čl. 26. in 27. zakona o tisku in brez preiudica za pridržano si naše in našega generalnega ravnatelja g. Selleria postopanje po čl. 52. zakona o tisku. Vas naproša-

mo, da priobčite pozivom na članek »Sramotne razmere v vevških papirnicah«, natisnjen na strani 4. št. 36. Vašega lista z dne 14. avgusta t. l. tekom v čl. 27. zakona o tisku stavljenega roka sledeči popravek:

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani so pozivom na članek »Sramotne razmere v vevških papirnicah«, objavljen v 36. številki »Oriune«, pri-

Dobro in po brezkonkurenčni ceni

nabavite si vsa moška oblačila, osobito za

šoloobvezne

edino le v detajlni trgovini konfekte, tovarne

Fran Derenda & Cie.

Gradišče, nasproti dramskega gledališča.

Kolektivno umetnostno razstavo priredila v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani v dneh od 29. avg. do 21. septembra 1926 Srečka Magoličiča st. in ml. (oče in sin). Kakor posnamemo iz elegantno opremljenega seznama slik, bo obsegala razstava 214 pokrajinskih olinatih slik iz Slovenije, zlasti iz okolice ljubljanske. Magoličič starejši nam je že davno znan in občinstvu priljubljen pokrajinar. Tudi mlajšega poznamo iz predvojnih razstav v Jakopičevem paviljonu. Prepričani smo torej, zlasti ker tolikoštevilna olinatih slik nismo vajeni videti na ljubljanskih razstavah, da občinstvo ne bo prezrlo te prireditve. Odrta bo razstava vsak dan od 9. do 18. ure neprekinjeno. Šolam priporočamo korporativni obisk po zelo znižani vstopnini, kajti take prireditve vzbujajo v mladih srcih ne samo zanimanje za plemenito slikarsko umetnost, temveč tudi ljubezen do lepe naše domovine.

Na predlog zunanega ministra dr. Ninčiča je kralj Aleksander odlikoval z redom sv. Save I. razreda poveljnika fašistovske milice Rudolfa Radonića. Pričakuemo samo še odlikovanje poznane prijatelja Jugoslovenov in branilca Narod. doma on. Giunta. Kaj si mislilo k tovrstnemu odlikovanju naši zaslužni bratje, pa ni težko uginiti.

Narod otopena. Sramotne razmere vladajoče v znamenju sporazuma vedno bolj ublija v narodu

sleherni polet in voljo do sodelovanja pri državnih poslih. Statistika občinskih volitev v Srbiji. Južni Srbiji in Črni gori priča, da le število absentirancev naraslo že na 40%, ne všteti še seveda najmanj 10% onih, ki so morali na glasovanje, kot že zdavnaj umrli.

KLERIKALCI KRADEJO POŠTNA PISMA!

Dne 19. avgusta t. l. je izšel v »Slovenca« članek z nadpisom: »Nadstrankarstvo Oriune«. V tem članku se obelodanjuje pismo, katerega piše M. O. Oriuna Celje Oblastnemu odboru v Maribor. Pismo je datirano z dne 12. avgusta 1926. Dopisnik »Slovenca« pravi, da mu je pismo izročil Oriunaš (?!), ki se ne strinja več s taktiko Oriune. Pozivamo »Slovenca«, da pove ime dotičnega Oriunaša dokler tega ne stori da trdim, da je pismo ukradeno. Oblastni odbor Oriune v Mariboru ni prejel nikdar tega dopisa. Če ga je M. O. Celje poslala na O. O. Maribor, je torej jasno, da je bilo pismo ukradeno, ker ni došlo na cilj. »Slovenca« samo čestitamo, da se poslužuje takšnih ljudi, ki volunirajo na tak način, da krajejo tuja pisma. Napeli bomo vse strune, da se takšno početje klerikalnih špijonov prepreči, pradi bo postalo obče nevarno. Zaenkrat bo odgovarjal tisti, ki pride prvi na red in gospodje že vedo kdo.

ZRNA.

Z. M. K. KRIMSKI:

NA HRIBU MRZLICA...

(K dogodku v avgustu 1926.)

Oblast v »Slovenca« vest je brala, dobila mrzlične oči...: na hribu Mrzlica bo stala Oriuna, prapor črn z napisom: »Svoboda ali smrt!« z utisom velikim bo razvila si...

Oblast imela ni več mira, ker je »Slovenec« trdil — vest iz »zanesljivega« je vira...: ta čin pod vsakim je pogojem preprečiti, če tudi z bojem, z zaporo hriba, ali cest...!

Hrib Mrzlica je vstal iz mraka... od vseh strani že petdeset orožnikov na cilj koraka... povejte, o, kaj Vas sem vodil, čemu so Vaši strelovodi čemu je Vas kar petdeset...?

Zasedli so na hrib vsa pota, kot bi imel priti sam zma... pa se jih je še vstotilo dvanaest — brez šuma in ropota — na vrhu, da bi zabranilo dostop za skrajni slučaj...!

V šepetu vetra, v ptičjih glasih potekal čas je kakor sen, a po ušesih so jim včasih domači glasi zazveneli, domov vabili in veleli do ljubke dece, ljubkih žen...

Orožnikom predolgočasno čakanje končno se zazdi, postala vedno bolj jim jasno, da so jih svetci potegnili... poskus so z njimi naredili — saj Oriunašev nikjer ni...!!!

Kdo bo Oriuni kdaj zapiral velika pota, njen razmah kdo bo za narod ti oviral — ?! Vi nikdar, licemerci sveti, sledili boste njeni poti — pa vedno manjši... Vas bo strah!!

V čem Jugosloveni konkuriramo z Amerikanci? Z uradnim imenom naše države, ki je gotovo naidalše na svetu in prekaša po dolžini še uradni ameriški United States of Nordamerica. Je pa to tudi edino s čimer se lahko merimo z jankci.

Sramotne razmere v vevških papirnicah.

Popravek.

Ljubljana, dne 19. avg. 1926.
Gospod
Jože Špan, odgovorni urednik
lista »Oriuna«
Ljubljana.
Učiteljska tiskarna.

V smislu čl. 26. in 27. zakona o tisku in brez preiudica za pridržano si naše in našega generalnega ravnatelja g. Selleria postopanje po čl. 52. zakona o tisku. Vas naproša-

mo, da priobčite pozivom na članek »Sramotne razmere v vevških papirnicah«, natisnjen na strani 4. št. 36. Vašega lista z dne 14. avgusta t. l. tekom v čl. 27. zakona o tisku stavljenega roka sledeči popravek:

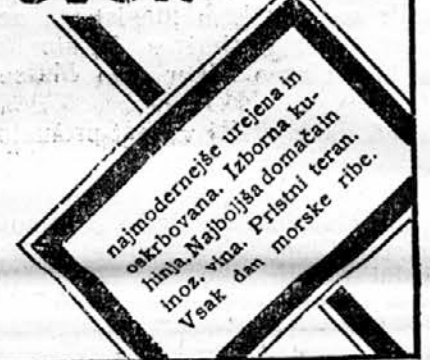
Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani so pozivom na članek »Sramotne razmere v vevških papirnicah«, objavljen v 36. številki »Oriune«, pri-

siliene v obrambo svoje nacionalne časti in svojekega trgoškega ugleda ugotoviti naslednje: Ni res, da bi se vojaška akademija v Beogradu zanimala za poset naših tovarn v Vevčah, res pa je, da se je uprava Administrativne škole v Beogradu obrnila s pismom z dne 30. julija 1926 do naše tvrdke, naj dovolji obisk 92 vojnecem pod vodstvom g. prof. va, ki se nahaja, kakor znano, v Ljubljani, vsled greške pošte v dostavitvi šele v soboto, dne 7. avgusta t. l. po skleni uradnih ur v vevški papirnici vsled česar ni mogla ta dan in v nedeljo ko delo počiva, ničesar več ukreniti. Ni res, da od centralnega vodstva vevških papirnic ni bilo mogoče dobiti odgovora, temveč res je, da je uprava naše tvrdke takoj v ponedeljek, dne 9. avgusta t. l. zjutraj ob 8.15 telefonirala obratu Vevče, kamor so navedeni izletniki 10 minut prej došli, da se ogled rade volje dovolji. Ni res, da bi čakal v Zalogu prihajajoče goste odposlanec vevške papirnice z nujno prošnjo, da naj vojaštvo ne obišče papirnice, res pa je, da vevška papirnica ni poslala v Zalag nikakega odposlanca, najmanj pa ne s tako prošnjo. V članku omenjeni gospod, ki je sedal močno razburjen v avto in se odpeljal z avtomobilom neznano kam, je bil neki trgovec iz Zagreba. Vsled te konstatcije odvadejo kot neutemeljena tudi vsa dalina izvajanja članka, ki se nanašajo na ta dogodilja. Ni res, da bi po parlamentarni pred tovarniškimi potali končno pristopil k vojaškim akademikom eden redkih nacionalnih uradnikov tovarne in z izjavo, da prevzame vso odgovornost na svoje rame, povabil golejce k ogledu tovarni, temveč res je, da nikdo izmed naših uradnikov ni oddal take, vodstvo podjetja sramoteče izjave. Ni res, da je čakalo goste, jedva, da so dobro prestopili prag tovarne novo presenečenje v podobni slik raikega trinoga cesarja Franca Jožefa, prestolonaslednika Ferdinanda in nekih turških paš, ker ni niti naša tvrdka, niti nieno urad-

ništvo nikoli razobesilo v svojih tovarniških in uradnih prostorih katerokoli izmed zgornaj označenih slik. Res pa je, da je poznejša preiskava dognala, da je bilo nalepljenih na zakonem mestu v nekem podstrešju na eni izmed stoterih delavskih omaric nekaj očitno iz starih časopisov in papirnih odpadkov, ki jih uporabljamo kot surovino, odbranih ali izrezanih slik. Med različnimi turškimi paši nepoznanega imena je bila med njimi tudi vsled starosti že skoro nevidljiva slička Frana Josipa, kar pa njegovemu spominu na tem zakonem mestu gotovo ni bilo v počaščenje. Sličke niso odstranili golejci, temveč pet dni pozneje, takoj, ko jo je po dolgotrajnem iskanju našlo, naše uradništvo. Ni res slednjič, da bi naša družba kot del naše industrije plovila po vodah ki jih ima namen začrtati uvodoma navedeni članek, temveč res je, da je naša družba kot pristna in ne le na videz nacionalizirana domača družba vedno rade volje podpirala vsa državna in narodna stremjenja med njimi ne v zadnji meri tudi Oriuno samo.

Z odličnim spoštovanjem
Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani.
Dr. Ciril Pavlin.

RESTAVRACIJA LJUBLJANSKI DVOR

najmodernejše urejena in okrašena. Izborna kuhinja. Najboljša domačina inoz. hrana. Pristni teran. Vsak dan morske ribe.

DOBRA GOSPODINJA

ki pozna zdrava načela štedenja s časom, denarjem in perilom, rabi za pranje samo pristno

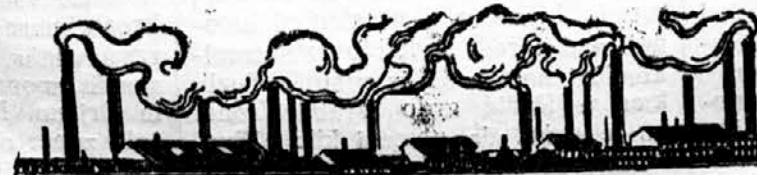
ZLATOROG TERPENTINOVO MILO,

ki napravi perilo snežnobelo in dlše in jo vrhutega tu pa tam prijetno preseneči s

PRISTNIM ZLATNIKOM!

GRADBENO PODJETJE ING. DUKIČ IN DRUG

LJUBLJANA Bohoričeva ulica št. 24